

Số: /BHXH-PC
V/v hướng dẫn tiếp nhận, xử lý thông tin; lập, gửi hồ sơ kiến nghị khởi tố

Hà Nội, ngày tháng 01 năm 2020

Kính gửi: Bảo hiểm xã hội các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

Căn cứ quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự; Nghị quyết số 05/2019/NQ-HĐTP ngày 15/8/2019 của Hội đồng thẩm phán Tòa án nhân dân Tối cao hướng dẫn áp dụng Điều 214 về Tội gian lận bảo hiểm xã hội (BHXH), bảo hiểm thất nghiệp (BHTN), Điều 215 về Tội gian lận bảo hiểm y tế (BHYT), Điều 216 về Tội trốn đóng BHXH, BHYT, BHTN cho người lao động của Bộ luật Hình sự (Nghị quyết số 05/2019/NQ-HĐTP) và hướng dẫn tại Thông tư liên tịch số 01/2017/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC ngày 29 tháng 12 năm 2017 của Bộ Công an, Bộ Quốc phòng, Bộ Tài chính, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao quy định việc phối hợp giữa các cơ quan có thẩm quyền trong việc thực hiện một số quy định của Bộ luật Tố tụng hình sự năm 2015 về tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, kiến nghị khởi tố (Thông tư liên tịch số 01/2017/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC), Bảo hiểm xã hội Việt Nam hướng dẫn BHXH các tỉnh, thành phố thực hiện tiếp nhận, xử lý thông tin; lập, gửi hồ sơ kiến nghị khởi tố các hành vi có dấu hiệu tội phạm quy định tại Điều 214, Điều 215, Điều 216 Bộ luật Hình sự như sau:

1. Tiếp nhận thông tin

a) BHXH tỉnh, thành phố (gọi tắt là BHXH tỉnh)/BHXH quận, huyện (gọi tắt là BHXH huyện) tiếp nhận thông tin tố giác tội phạm qua các kênh sau:

- Qua hoạt động phản ánh, kiến nghị, khiếu nại, tố cáo của các cá nhân, tổ chức;

- Qua công tác rà soát, hậu kiểm, thanh tra, kiểm tra việc tổ chức thực hiện giải quyết/chi trả chế độ BHXH, BHYT, BHTN, công tác thu - đóng, phát triển đối tượng của cơ quan BHXH;

- Thông tin từ các cơ quan nhà nước có liên quan trong quá trình phối hợp, cung cấp thông tin, tài liệu;

- Các kênh tiếp nhận thông tin khác theo quy định của pháp luật.

b) BHXH cấp tỉnh/huyện tiếp nhận thông tin tố giác tội phạm phải ghi vào sổ tiếp nhận đầy đủ thông tin tố giác, kèm tài liệu, chứng cứ (*nếu có*). Trường hợp cá nhân, tổ chức trực tiếp đến phản ánh, kiến nghị thì phải ghi vào sổ tiếp nhận và lập Biên bản (*Mẫu số 02 kèm theo văn bản này*).

2. Phân loại, xử lý thông tin

a) Thông tin, tài liệu, chứng cứ sau khi được tiếp nhận như trên được chuyển đến phòng Thanh tra - Kiểm tra (thuộc BHXH tỉnh)/bộ phận đầu mối (thuộc BHXH huyện).

b) Phòng Thanh tra - Kiểm tra (thuộc BHXH tỉnh)/bộ phận đầu mối (thuộc BHXH huyện) do Giám đốc BHXH huyện giao có trách nhiệm:

- Chủ trì, phối hợp với các phòng/bộ phận nghiệp vụ liên quan theo chức năng nhiệm vụ thực hiện phân loại, xử lý thông tin, đối chiếu với hồ sơ, dữ liệu thu/giải quyết/chi trả hiện đang quản lý;

- Tham mưu cho Giám đốc BHXH tỉnh/huyện chủ trì hoặc phối hợp với cơ quan có liên quan thực hiện thanh tra, kiểm tra, xác minh thông tin theo quy định để có kết luận cụ thể về hành vi vi phạm làm căn cứ kiến nghị khởi tố vụ án;

- Lập hồ sơ kiến nghị khởi tố, gửi đến cơ quan có thẩm quyền tiến hành tố tụng theo hướng dẫn tại công văn này đối với thông tin sau khi tiếp nhận, thanh tra, kiểm tra, xác minh đã rõ về dấu hiệu của tội phạm, đủ căn cứ để kiến nghị khởi tố vụ án hình sự;

c) Đối với vụ việc vi phạm có nhiều tình tiết phức tạp, liên quan đến nhiều cấp, nhiều ngành, nếu xét thấy cần thiết thì trước khi chính thức kiến nghị khởi tố, BHXH tỉnh/huyện tổ chức họp liên ngành gồm Cơ quan Bảo hiểm xã hội, Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát cùng cấp và các cơ quan liên quan để phân tích, đánh giá tính chất, mức độ trên cơ sở những tài liệu đã thu thập được. Trường hợp liên ngành thống nhất xác định vụ việc đã rõ dấu hiệu tội phạm, BHXH tỉnh/huyện có văn bản kiến nghị khởi tố và chuyển ngay cho Cơ quan điều tra có thẩm quyền kèm theo hồ sơ, tài liệu có liên quan để xem xét, quyết định việc khởi tố vụ án hình sự.

3. Lập hồ sơ kiến nghị khởi tố

3.1. BHXH tỉnh/huyện lập hồ sơ kiến nghị khởi tố gồm các giấy tờ, tài liệu, chứng cứ liên quan, có thể là bản photo, bản chính hoặc bản sao hợp pháp (sao lục, sao y bản chính...) hoặc bản chuyển đổi từ tài liệu, dữ liệu điện tử bảo đảm tính pháp lý theo quy định.

3.2. Hồ sơ kiến nghị khởi tố về Tội gian lận BHXH, BHTN (Điều 214 Bộ luật Hình sự):

a) Văn bản kiến nghị khởi tố vụ án của cơ quan BHXH cấp tỉnh/huyện (Mẫu số 01 kèm theo văn bản này);

b) Hồ sơ giải quyết/chi trả các chế độ (ốm đau; thai sản; tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp; hưu trí; tử tuất; trợ cấp thất nghiệp; hỗ trợ tư vấn, giới thiệu việc làm; hỗ trợ học nghề; hỗ trợ đào tạo bồi dưỡng nâng cao trình độ kỹ năng nghề để duy trì việc làm cho người lao động và các chế độ khác theo quy định của pháp luật về BHXH, BHTN) thể hiện hành vi gian lận chiếm đoạt tiền BHXH, BHTN từ 10 triệu đồng trở lên hoặc gây thiệt hại từ 20 triệu đồng trở lên;

c) Các giấy tờ, tài liệu, chứng cứ liên quan để chứng minh hành vi gian lận chiếm đoạt tiền BHXH, BHTN hoặc gây thiệt hại như: giấy tờ, tài liệu đã bị làm sai lệch nội dung; giấy tờ, tài liệu được lập giả, không có thật, không do cơ quan có thẩm quyền cấp hoặc cấp không đúng quy định, không đúng thẩm quyền... được dùng để giải quyết, thanh toán các chế độ về BHXH, BHTN (giấy ra viện; giấy chứng nhận nghỉ việc hưởng chế độ BHXH; giấy chứng sinh, khai sinh, chứng tử, khai tử; biên bản giám định khả năng lao động; hồ sơ chứng minh quá trình công tác để hưởng BHXH...);

d) Đơn thư, tài liệu của cá nhân, tổ chức phản ánh, kiến nghị, khiếu nại, tố cáo, cung cấp thông tin về hành vi gian lận BHXH, BHTN đã được kiểm tra, xác minh theo quy định;

đ) Biên bản, kết luận kiểm tra, xác minh và các tài liệu, chứng cứ khác (nếu có).

3.3. Hồ sơ kiến nghị khởi tố về Tội gian lận BHYT (Điều 215 Bộ luật Hình sự):

a) Văn bản kiến nghị khởi tố vụ án của cơ quan BHXH cấp tỉnh/huyện (Mẫu số 01 kèm theo văn bản này);

b) Hồ sơ giải quyết/chi trả, thanh toán chế độ BHYT thể hiện hành vi gian lận, chiếm đoạt tiền BHYT từ 10 triệu đồng trở lên hoặc gây thiệt hại số tiền từ 20 triệu đồng trở lên;

c) Các giấy tờ, tài liệu, chứng cứ liên quan để chứng minh hành vi gian lận chiếm đoạt tiền BHYT hoặc gây thiệt hại như: tài liệu về hồ sơ bệnh án không, hồ sơ bệnh án không do cơ quan có thẩm quyền cấp, hồ sơ bệnh án giả mạo của người khác; đơn thuốc không; đơn thuốc, hóa đơn thanh toán kê tăng số lượng

hoặc thêm loại thuốc, vật tư y tế, dịch vụ kỹ thuật, chi phí giường bệnh; giấy tờ, hóa đơn thanh toán chi phí khác (*các chi phí phát sinh trong quá trình khám bệnh, chữa bệnh tại cơ sở khám bệnh, chữa bệnh không bao gồm chi phí tiền thuốc, vật tư y tế, dịch vụ kỹ thuật và chi phí giường bệnh như: tiền công khám, chi phí vận chuyển người bệnh...*); thẻ BHYT không do cơ quan có thẩm quyền cấp, thẻ BHYT của người khác, thẻ BHYT được cấp không, thẻ BHYT đã bị thu hồi, sửa chữa được dùng để thanh toán chế độ BHYT trái quy định;

d) Đơn thư, tài liệu của cá nhân, tổ chức phản ánh, kiến nghị, khiếu nại, tố cáo, cung cấp thông tin về hành vi gian lận BHYT đã được kiểm tra, xác minh theo quy định;

đ) Biên bản, kết luận kiểm tra, xác minh và các tài liệu, chứng cứ khác (nếu có).

3.4. Hồ sơ kiến nghị khởi tố về Tội trốn đóng BHXH, BHYT, BHTN cho người lao động (Điều 216 Bộ luật Hình sự):

a) Văn bản kiến nghị khởi tố vụ án của cơ quan BHXH cấp tỉnh/huyện (*Mẫu số 01 kèm theo văn bản này*);

b) Quyết định xử phạt vi phạm hành chính được lập đối với hành vi trốn đóng BHXH, BHYT, BHTN theo quy định được thực hiện từ ngày 01/01/2018 trở đi, kèm theo các giấy tờ sau:

- Quyết định Thanh tra;
- Biên bản làm việc, tài liệu xác minh sự việc;
- Biên bản vi phạm hành chính;
- Kết luận Thanh tra - Kiểm tra.

c) Tài liệu chứng minh hành vi trốn đóng với thời gian từ đủ 06 tháng trở lên và thỏa mãn một trong hai dấu hiệu sau: Số tiền trốn đóng từ 50 triệu đồng trở lên hoặc trốn đóng từ 10 người trở lên (tính từ 01/01/2018 trở đi), bao gồm:

- Danh sách người lao động tham gia BHXH, BHYT, BHTN, bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp;

- Thông báo kết quả đóng BHXH, BHYT, BHTN, bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp;

- Biên bản làm việc về đóng BHXH, BHYT, BHTN, bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp cho người lao động;

- Tài liệu chứng minh việc đơn vị sử dụng lao động không kê khai hoặc kê khai không đầy đủ danh sách người lao động thuộc đối tượng phải tham gia BHXH, BHYT, BHTN bắt buộc với cơ quan BHXH: Danh sách lao động chưa tham gia tương ứng các tháng trốn đóng BHXH, BHYT, BHTN...;

- Các tài liệu, chứng cứ khác (nếu có).

d) Tài liệu, chứng cứ có liên quan:

- Danh sách lao động đã được khấu trừ tiền đóng BHXH, BHYT, BHTN, bảo hiểm tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp do cơ quan thuế cung cấp nhưng đơn vị chưa đăng ký tham gia cho người lao động (nếu có);

- Quyết định thành lập, Giấy phép thành lập, hoạt động, chứng nhận đăng ký kinh doanh... (nếu có);

- Các tài liệu, chứng cứ khác (nếu có).

đ) Đơn thư, tài liệu của cá nhân, tổ chức phản ánh, kiến nghị, khiếu nại, tố cáo, cung cấp thông tin về hành vi trốn đóng BHXH, BHYT, BHTN đã được kiểm tra, xác minh theo quy định (nếu có).

4. Gửi hồ sơ kiến nghị khởi tố

a) Căn cứ quy định của pháp luật, mức độ và tính chất vi phạm, tình hình thực tế, khi nhận thấy hành vi có dấu hiệu tội phạm quy định tại các Điều 214, Điều 215, Điều 216 Bộ luật Hình sự, Giám đốc BHXH tỉnh/huyện theo phân cấp quản lý và thẩm quyền, quyết định việc gửi hồ sơ kiến nghị khởi tố hình sự.

b) BHXH tỉnh/huyện gửi hồ sơ kiến nghị khởi tố qua dịch vụ bưu chính hoặc gửi trực tiếp đến Cơ quan điều tra cấp tỉnh/huyện theo quy định tại Điều 6 Thông tư liên tịch số 01/2017/TTLT-BCA-BQP-BTC-BNN&PTNT-VKSNDTC; đồng thời gửi Viện Kiểm sát nhân dân cùng cấp văn bản kiến nghị khởi tố (tại phần nơi nhận để biết).

5. Tổ chức thực hiện

a) Trách nhiệm của Vụ Pháp chế

- Chủ trì tham mưu, hướng dẫn các đơn vị thuộc hệ thống BHXH Việt Nam trong công tác kiến nghị khởi tố, tham gia tố tụng;

- Tổng hợp chung tình hình thực hiện kiến nghị khởi tố của các địa phương, báo cáo Tổng Giám đốc theo quy định.

b) Ban Thực hiện chính sách BHXH, Ban Thực hiện chính sách BHYT, Ban Thu, Vụ Thanh tra - Kiểm tra và các đơn vị có liên quan căn cứ chức năng,

nhiệm vụ được giao có trách nhiệm phối hợp với Vụ Pháp chế hướng dẫn BHXH các tỉnh/thành phố giải quyết vướng mắc khi phát sinh các nội dung liên quan đến chuyên môn, nghiệp vụ do các đơn vị phụ trách trong quá trình kiến nghị khởi tố các hành vi có dấu hiệu tội phạm quy định tại các Điều 214, Điều 215, Điều 216 Bộ luật Hình sự.

c) Trách nhiệm của BHXH tỉnh, huyện

- Tổ chức tuyên truyền, phổ biến để cá nhân, tổ chức trên địa bàn hiểu rõ, đầy đủ các quy định về chính sách BHXH, BHYT, BHTN và các nội dung liên quan đến tội danh trong lĩnh vực BHXH, BHYT, BHTN theo quy định tại Điều 214, Điều 215, Điều 216 Bộ luật Hình sự và Nghị quyết số 05/2019/NQ-HĐTP.

- Thiết lập Phòng/bộ phận đầu mối: Tại cấp tỉnh, đầu mối là Phòng Thanh tra - kiểm tra; Tại cấp huyện, Bộ phận đầu mối do Giám đốc BHXH huyện phân công. Phòng/bộ phận đầu mối có trách nhiệm chủ trì, phối hợp với các Phòng/bộ phận nghiệp vụ Thu; Sổ - thẻ; Chế độ BHXH; Giám định BHYT; Văn phòng (bộ phận pháp chế) thực hiện: Xử lý thông tin tiếp nhận; lập, gửi hồ sơ kiến nghị khởi tố; theo dõi kết quả giải quyết kiến nghị khởi tố và toàn bộ quá trình tố tụng đối với từng vụ việc theo hướng dẫn tại văn bản này và quy định của pháp luật;

- Chuyển hồ sơ kiến nghị khởi tố đến Cơ quan điều tra cấp tỉnh/huyện và nhận Thông báo kết quả tiếp nhận, giải quyết kiến nghị khởi tố bảo đảm thủ tục, hồ sơ theo đúng quy định;

- Đại diện tham gia tố tụng hoặc cử người được ủy quyền tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết vụ việc, vụ án (*Quyền và nghĩa vụ của cơ quan BHXH tham gia tố tụng với tư cách là bị hại trong vụ án hình sự liên quan đến các Điều 214, Điều 215, Điều 216 Bộ luật Hình sự, thực hiện theo quy định tại Điều 62 Bộ luật tố tụng Hình sự*).

- Quản lý, lưu trữ hồ sơ kiến nghị khởi tố theo quy định.

6. Chế độ thông tin, báo cáo

a) BHXH huyện có trách nhiệm báo cáo hàng tháng các nội dung nêu trên trước ngày 05 của tháng sau, gửi BHXH tỉnh tổng hợp để báo cáo BHXH Việt Nam.

b) Định kỳ hàng tháng, trước ngày 07 của tháng sau, BHXH tỉnh tổng hợp, báo cáo BHXH Việt Nam (qua Vụ Pháp chế) tình hình kiến nghị khởi tố và kết quả giải quyết kiến nghị khởi tố hình sự hành vi vi phạm pháp luật lĩnh vực BHXH, BHYT, BHTN (*Mẫu số 03 kèm theo văn bản này*).

c) Trung tâm Công nghệ thông tin nghiên cứu xây dựng ứng dụng, tích hợp báo cáo tình hình kiến nghị khởi tố và kết quả giải quyết kiến nghị khởi tố vụ án hình sự tại các địa phương lên Hệ thống tổng hợp, phân tích dữ liệu tập trung của Ngành đáp ứng yêu cầu quản lý.

Trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc, đề nghị BHXH các tỉnh, thành phố kịp thời phản ánh về Bảo hiểm xã hội Việt Nam (qua Vụ Pháp chế) để xem xét, giải quyết./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Bộ Công an;
- Viện Kiểm sát nhân dân tối cao;
- Tòa án nhân dân tối cao;
- Bộ LĐTBXH;
- Bộ Y tế;
- Tổng Giám đốc (để b/c);
- Các Phó TGD;
- Các đơn vị trực thuộc;
- Lưu: VT, PC (5).

**KT. TỔNG GIÁM ĐỐC
PHÓ TỔNG GIÁM ĐỐC**

Đào Việt Ánh